

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fe-care publicare.

Prenumeratiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul venitor 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembrie 1878 a și înnoii din vreme abonamentului, pentru ca să nu fie expedita silită a sista sau a întârzia cu expedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asigurațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată cetii.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Revista politică.

Ministrul de culte și instrucțiune publică a gândit să facă și el o bucurie poporului din Ungaria. Și în adevăr poporile din Ungaria, afară de poporul magiar, vor fi foarte vesele pe crăciun și anul nou, când vor auzi că ministrul de instrucțiune publică vrea să le norocască cu un nou proiect de lege, conform căruia are a se introduce limba magiară în toate școlile populare. „Nemzeti Hirlap” ne spune, că în ministerul de instrucțiune proiectul este gata și, până a veni în parlament, are să mai treacă numai prin consiliul ministrilor. Sciind ce sorțe au în dieta Ungariei

proiectele venite din partea guvernului, putem presupune că proiectul va fi primit.

Principiile conducătoare ale proiectului, după „N. H.” ar fi: ca înainte de toate în preparandiile (pedagogiile) și seminariele confesionale, limba magiară să fie introdusă într-o măsură, încât învețatorii ce vor eși dintrênsele, să fie în stare a propune limba magiară. Mai departe, după trei ani, dela publicarea legii, diplome de învețatorii să se dea numai acelor indiviși, cari vor fi în stare a propune în limba magiară; iară învețatorii deja așezați în posturi să fie îndatorați ași însuși în aceeași măsură limba magiară în restimp de șese ani. În 6 ani, așa dară, limba magiară are să fie introdusă în toate școlile populare ca obiect obligatoriu.

În perioada de tranzițiune guvernul va fi investit cu dreptul de a lua măsuri provisorie după bună chibzualia sa. Afară de aceste în școlile, unde există învețatorii, cari sînt în stare a propune limba magiară, este a se introduce această numai decăt.

Comentariul la această lege fiitoare ni'l dă „Ellenör”, foie oficiasă, în următoarele:

„Sîntem în ajunul unor mari și însemnate reforme pe terenul instrucțiunii. Este vorba de introducerea limbii magiare ca obiect obligatoriu în toate școlile. Limba este prima condițiune a înțelegerii reciproce. Cine nu pricepe limba noastră, nu poate pricepe nici cursul ideilor noastre. Și pe cine nu putem convinge despre curățenia și binefacerea intențiunilor noastre în acela nici nu ne putem încrede..... Este lucru de prisos a spune, că realizarea acestei intențiuni trebuie să o salute cu bucurie și aprobare ori și care patriot, care scie ce rol are limba în viața statului. Cu cât mai mulți, dintre cetățenii patriei de limbi străine, vor învăța limba magiară, cu atât mai tare se identifică cu idea statului unguresc.....

Când va veni odată timpul să vor-

bescă toți cetățenii patriei limba magiară, nu trebuie să ne mai temem de certe, provocate între naționalitățile ce locuiesc în patria de inimizii, cari geruiesc neîncrederea, suspțiunea și înverșunarea.... Cu o legătură vom avea mai mult, care legă inimile noastre și care este mai tare ca ori care alta.”

Punându-le aceste sub ochii cetitorilor, ne rezervăm dreptul a reveni cu altă ocaziune asupra obiectului.

Cu toate aceste continuăm revista cu un alt fenomen publicistic.

„P. Napló,” într'unul din numerii de pe la sfârșitul anului (29 Dec. n.) dice: „Pe Magiar îl apasă mistuitorul simț de apunere. Un present întunecat și un viitor nesigur pun țara în neliniste și călăuz mai de nădejde nu este, care să o scie mântui. La sfârșitul anului ochiul, ca și călătoriul, privesce la trecut până a nu căuta mai departe spre viitoriu. Ce vede este numai pustie, căutând înapoi și înainte. Giur impregiur au resărit popore noue cu porniri puternice, speranțe proșpete, și toate poporele ne sînt inimizici. Aici a casă statul ni s'a ruinat în urma greșelilor noastre. Poporul se gârbovesce de durere, finanțele statului sînt nefavorabili, guvernul strică libertatea și dieta este fără putere. La fruntariile noastre puterea moscovită a devenit gigantică și virfurile armelor ei ne impresoră, ca o armată impresurătoare cetatea înpresurată. România a devenit lângă noi un stat de concurență și esercită puterea sa atractivă asupra Românilor nostri (oláhainkra), cari caută o patrie națională independentă; ea are porniri de cucerire față cu noi, pentru-că România numai așa poate deveni mare, dacă, basându-se pe principiul de naționalitate, va întruni pe toți Români.....”

„Bosnische Correspondenz” publică următorul emis subscris de ducele de Würtemberg: Cu 1 Ianuarie 1879 începe guvernul țerii. Bosnia și Erțegovina cu reședința în Seraievo

începe activitatea sa oficială. Guvernul va avea autoritatea administrativă de ultima instanță în țară în afaceri de administrațiune, justiție și finanțe în lăuntru țerii, respective al țerilor.

Dela 29 Decembrie n. a început foia oficială a apărării și în limba serbescă cu cirile, pe lângă cea croată, care e cu litere latine.

Mai multe foi din străinătate se unesc într'aceea că Austro-Ungaria în primăvara viitoare, cu, sau fără convențiune, va înainta spre Novibazar pentru ași asigura drumul mai departe spre Salonic.

Într'aceea Liga albanesă agitază din toate puterile pentru unirea ei cu Italia. Diarele italiene combat și resping această unire. „Augs. Allg. Ztg.” scrie despre năsuințele Albanesilor următoarele:

„Ei (Albanesii) ș'au căutat puterea care până acum a fost cea mai slabă și vor să se prescrie Italiei. Îndrănesc a constatata fapta că înainte de toți, locitorii dela Scutari au compus și mai târziu au transpus o declarațiune serbătorască, prin care se pun sub scutul Italiei. Se înțelege răspuns nu au primit; în momentul de față Italia trăiesce în raporturile de cifre ale partidelor din Monte Citorio, iară Cavour lipsesce. Cu toate aceste Austria simte pasul acestor „irridenti” din Scutari — nu dora că i-ar păsa ceva de Scutari, ci pentru-că punctul central al căilor ferate apusene și resăritene, Mitrovița, și cu această calea cătră Salonic, ar fi prea aprăpe de fruntariile Italiei. Și cu toate aceste eventualitatea întrégă nu se va pute delătura, îndată ce tratatul privitoriu la Novibazar va deveni perfect.”

Din Rusia, spre întregirea celor publicate în nrul trecut comunicăm, după „R. L.” următoarele:

În urma unor scrisori private sosite din cercurile bine informate se vorbesce despre o neînțelegere între țar și marele principe moștenitor. Din cauză, că cu ocaziunea ultimelor demonstrațiuni mulțimea alarmată, care cerea constituțiune, se îngrămădi în-

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

V.

Parisul monumental.

Panorama Parisului de pe terasa palatului Trocadero — Parisul monumental: Domul Invalișilor. Mormântul împăratului, o idee de Thiers. — Hotelul Invalișilor și Museul de artilerie, Palatul, museul și grădina de Luxemburg. — Pantheonul, Palatul de justiție: preoți luterani, S-ta Capelă și Baldoen II, Notre Dame, scene din revoluțiunea cea mare, Templul Rașiunii, porța judecării din urmă și interiorul catedralei.

(Urmare.)

Avem o di frumósă. Ne aflăm pe terasa palatului Trocadero și de aci gustăm cel mai magnific prospect asupra esposițiunii și asupra Parisului. La picioarele noastre isvovesc de sub palat torenți puternici de apă și se aruncă în cascade preste bazine treptate în basinalul central, adecă în basinalul cel mare, din care cu superbiă se ridică în aer rași groși de apă ce în zădar cercă, a emula cu înălțimea minaretelor palatului Trocadero. Rașele sôrelui se jôcă în colori

aurie cu pietricelele cărărilor, se frâng cu pompa curcubeului în undele săritore ale cascadelor și dau o frumșetă extraordinară verdeței boschetelor și aleelor. În mulțime nemărginită alérgă poporul la esposițiune. Cărările și stratele sînt pline, iar galeriile de esposițiune sînt îndesate de ômeni. O căldură înădușitoare domnesce în lăuntru palatului de industrie și din această cauză căutarăm refugiu pe terasa palatului Trocadero.

Totă esposițiunea și Parisul întreg zac la picioarele noastre! Dar într'un timp așa de senin, ce ne mai interesează esposițiunea, înaintea ochilor nostri avem Parisul întreg.

Ce sînt turnurețele și pavilónele esposițiunii în comparațiune cu aceea mare de case și palate, carea de améndoué laturi ale Senei șerpuitoare se estinde până la orizont, și acolo departe, fără a'i vedea marginea, pare că se îmbrățișează cu ceriul.

Edificiile esposițiunii sînt numai picuri într'acastă mare și Trocadero dimpreună cu câmpul lui Marte dispar în această panoramă gigantică. Cupolele palatului de industrie sînt în-

dușite de majestuositatea Pantheonului și Domului Invalișilor,

Praturile smaragdine din parcul Trocadero pare că se ascund față de insulele estinse de arbori de pe câmpiele Elysee. Oglinda basinalului trocaderic pare cufundată în suprafața lată și lucioasă a Senei vineții, — și totă icóna esposițiunii, carea privită singură e cât se poate de grandioasă, ne pare îngropată în mijlocul Parisului uriaș.

În deșert ne ostenim și silim, a ne îndrepta ochiul și spiritul asupra esposițiunii.

Panorama Parisului ne reamintesce fără voie istoria Franciei: Cupola de aur a Domului Invalișilor vrea să ne enareze faptele grandioase ale lui Napoleon I. Louvrul ne invită, să vedem mărimea artei franceze.

Notre Dame și alte multe edificii imponente ne îndemnă să dăm astăzi pace posiției și ne chiamă să studiem Parisul monumental. Părăsim deci esposițiunea și ne îndreptăm pașii mai întâiu spre Domul Invalișilor, pentru-că acesta zace mai aprăpe de noi.

Domul Invalișilor este preste tot una din cele mai de frunte memorabilități parisiane și representă un edificiu cuadratic, terminat în 1706 de arhitectul Iules Hardouin Mansard. Façada are un portal gigantic de columnade, construite în forma unui palat cu un etagiu, preste care se înalță o cupolă imponentă, împărțită prin 10 chingi aurite în tot atâtea câmpuri ce asemenea sînt decorate cu multe compositiuni de trofee aurite. Cupola cea mare pörtă pe 10 columne corintice — ce servesc totodată ca rame pentru ferestri — o cupolă mai mică, adecă doba cupolei și preste această se mai ridică o laternă subțire, carea într'o înălțime de 100 m., coronază vârful cupolei. — Lângă portal vedem în câte o nișă*, statua lui Carol cel Mare și a S-lui Ludovic. În genere în totă compositiunea façadei domnesce cea mai minunată armonie arhitectorică.

Interiorul Domului este de o pompă și frumșetă surprindătoare. Cele pa-

* Săpătură în pãrete (Nische).

cat — după cum se scrie jurnalului „Opinionne” — asupra ablegatului o-
pozițiunii sârbesci, cu numele Pasic,
o pușcătură de pistol, pentru că a-
ceasta s'ar fi exprimat în „Scupecina”
(dieta) sârbescă necuviincios asupra
principelui.

* (Lumină electrică). În
Londra, unde s'au luminat ulițele și
piațele toate prin lampe cu gaz, s'a in-
trodus de curând lampe cu lumină e-
lectrică, însă până acuma numai în
unele strade. Lumina aceasta electrică
e foarte mare și așa de brillantă, încât
16 lampe cu lumină electrică lumina-
ză fie-care mai frumos și mai pu-
ternic, de cât 84 lampe cu gaz.

* (O casă de asil în Paris).
În orașul acesta s'a înființat și s'a des-
chis pentru oameni sârcați fără locașuri
o casă, carea scutește deodată 80 până
la 100 persoane.

Acăsta casă este în Paris cea din-
tâiu până acuma, carea s'a înființat
pentru scopuri filantropice și se nu-
mesce „Rue Torqueville”. S'a scutit
în ea din 2 Iunie până la 25 Octom-
vre 1560 persoane de diferite clase.

* (O idee originală) Posesora
unei menagerii de fiere selbatice în
Paris puzcând de la povestea miti-
tică despre Orfeus, carele așa cânta,
de fermeca prin cântecul lui nu nu-
mai oamenii, dară chiar și toate anima-
lele, face propunerea: Ca, spre a
se puté proba, cine merită a fi ac-
ceptat și numit de lume „cântă-
reș în sensul adevărat”, fie
care cântăreș sau cântăreșă de opere
să probeze vocea lor întâiu în mena-
geria ei de animale și dacă animalele
ei vor fi pătrunse de vocea cântăre-
șilor, atunci acestia să pot privi de
cântăreșii diplomați.

Să pôte, mai cu samă dacă vor
urla ca lupii!

* (O tânguire clasică). Un
jurnal francez vorbește despre furtul
femeilor sabinence și dice: Unul din-
tre Sabineni începù, după furtul de
femei comis prin Romani sub Romu-
lus și Remus, a se tânguî și plânge
neintrerupt.

Mângâindul altul dintre Sabineni
că doră lor la toți li s'au furat mue-
rile, îi respunde acesta dicând: „Bine
e de voi, că vați scăpat de mueri,
dară pe mine me dore tare, că mue-
rea mea a remas nefurată.”

* (Din America). După cum să scrie
„Jurnalul de Geneve” din Statele u-
nite nordamericane, se află în cercu-
rile mari industriale și comerciale, la
ordinea zilei două întreprinderi inte-
resante și adevă: *Tăierea Istmului de
Panama*, care ar costa după pă-
rerea admiralului „Daniel Am-
men” circa 500 milioane de franci;
apoi *pregătirea unei expozițiuni* pe anul
1879 în „New-York”. Proiectul des-
pre întreprinderea acăsta să și stu-
diază de un comitet ales de camera
comercială din New-York.

* (Sebastina). Unde se vor oprî
oamenii în căutarea mijloacelor de dis-
trucțiune? N'avem destule materii es-
plosibile: praful, dinamita, nitro-gli-
cerina, nitratul de potasă, etc., a că-
ror efecte se scie, că sunt spăimântă-
tore. Iată că acum un inventator din
Stokholm. D. Falm-jelm, a compus se-
bastina, a cărei formulă este urmă-
tătoare:

Nitro-glicerina	78 părți
Cărbune de pământ	14 ”
Nitrat de potasă	8 ”
Total	100 părți.

Efectele acestei amestecături sunt
formidabile, dar se pôte dosa forța
noului esplosiv schimbând proporți-
unile celor trei agenți ce'l compun.

Pușca se perfecțiunează, tunul a-
semenea; acum veni rândul și a ma-
teriei esplosibile. În acest mod se va
ajunge odată a se inventa ceva spre a
prăbuși globul pământesc întreg. „T.”

* (Arborele cu lapte). S'a
putut vedea la expozițiunea universală
dela Paris, din anul acesta, diverse
produse, lapte, brânză, unt, prove-
nind din arborele cu lapte din Vere-
zuela (America de sud). Acest vegetal
atât de curios și atât de util, care e
numit și arborele cu vaca, pentru
că dă lapte ce sémână la colóre, gust,
miros, utilitate cu acel ce'l dă vaca,
în curând va fi importat în Algeria
nu se speră că va reuși. „V. C.”

* (Arderea cadavrelor). „Ga-
zeta de Colonia” scrie, că consiliul san-
itar din Munich s'a pronunțat pentru
cremațiunea morților în patru casuri ur-
mătoare:

1. După bătălii;
2. În timpul a ôre-carei epidemii;
3. Pentru a evita transportul ca-
davrelor;
4. Când natura solului nu per-
mite îngroparea.

* (Un fenomen foarte rar).
În ziua de 14 Decemvre, dimineața, s'a
vădut la Mulhusa un fenomen foarte
rar. Puțin după 6 ôre o viață lumină,
ce părea că plăcă dela zenit, s'a pro-
iectat asupra orașului, și ridicând ochii,
publicul a vădut un mănunchiu de
schinte, ce proba, că acea strălucire
nu provenea dela lună, ce era foarte
ridicată în acel moment deasupra ori-
zontului, dar deja inclinată spre vest.

Acel meteor, care deodată a dis-
părut, într'un fel de esplosiune, pro-
iectând o lumină viasă, a produs asu-
pra spectatorilor acelaș efect, ca și
când ar fi izbucnit deasupra capetelor
lor. Trebuie să se conchidă din acăsta,
că fenomenul s'a produs în regiunile
înalte ale atmosferei. Direcțiunea me-
teorului pare a fi fost dela nord-vest
la sud. La Colmar asemenea a fost vi-
sibil meteorul. „T.”

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

„Școla română.”

*Fôie lunară pentru înaintarea educațiunii
și instrucțiunii edată și redactată de Vasilie
Petri, Sibiu, tipariul tipografiei archi-
diecesane.*

Precum în toate așa și în desvol-
tarea culturală poporul român din
statul austro-unguresc au fost spre
deosebire de celelalte popóre conlo-
cuitoare, avisat la ajutorul propriu și
mijlocele proprii; ba după cum ne
arată istoria, poporul român mai de-
multe ori a fost impeditat, ba chiar
și oprit de cătră alții în desvoltarea
lui culturală. De aceea nu din vina
lui, învățământul elementar se află
încă și astăzi pe o treptă inferioară.
N'a fost cu puțință, ca în timp de 1/4
de secul să facă mai mult de cât a
făcut. Și dacă totuș ar fi putut face
și mai mult și n'au făcut, vina o pörtă
tot aceia, cari încă și astăzi privesc
cu zelotipiă ori ce mișcare spre pro-
gres a poporului român și cari mai
vêrtos se bucură, când vîd, că acesta
zace în întunec și ignoranță. Iar
dacă vine a se pune o parte din vina
stagnațiunii în cultură și pe însuș
poporul român, atunci aceea constă
în nepriceperea de a apuca lucrul de
unde se cuvine.

Poporul român slobozindu-se din
legăturile cele vechi seculare și des-
chidându-i-se calea la învățătură au
căutat ca dintr'odată să se ridice
la nivoul de cultură al altor popóre
și în zelul cel mare al seu — altmin-
trelea un nobil zel — au perdut de
multe ori din vedere aceea, ce trebuia
să facă mai întâiu și ce i stă mai de
apropé. Pe când totă învățătura și
cultura unui popor începe și depinde
dela învățământul elementar popular,
care este fundamentul sigur al des-
voltării lui, pe atunci la noi înainte
de a se fi ridicat acela la un grad cât
de cât mai mare, au început oamenii

a se îngrijii pentru înființarea unei
academii. Anumit Asociațiunea Tran-
silvaniei, carea pré puțin a făcut încă
pentru învățământul popular național
se apucă de crearea unui fond pentru
o academiă română juridică. Pe cât
dară se constatéază, că puterile nôstre
naționale în lupta pentru propria con-
servare nu se aplică totdeauna la locul
cuviincios, care în împrejurările nô-
stre de față mai pre sus de toate sînt
școlile populare române, pre atunci
am întimpinat și întimpinăm cu plăcere
pe toți aceia, cari pe o cale séu alta
se silesc a înainta învățământul popo-
lar național

Trebuieța unei foi pedagogice
bine redigiate pentru învățătorii ro-
mâni a fost de mult simțită, de aceea
s'a și făcut din unele părți încercări
de a corespunde acestei trebuiețe. Cu
tote acestea înființarea unei foi de fe-
lul acesta a remas față de greutățile
materiale, fără rezultate mai durabile.

În anul 1876 ieși în specialitatea
acăsta „Școla română,” redactată de
repausatul în domnul profesor semi-
narial, Ioan Candrea și de cunoscutul
pedagog practic d. Vasilie Petri. Fôia
acăsta în scurt timp puté prin buna
redactare a ei să-și câștige intrare la
învățătorii nostrii. De aceea învățătorii
nostrii numai cu regretare a întim-
pinat încetarea ei după esistența de doi
ani de zile. Reaparitiunea aceleiaș
foi însă de și în alt format cu 1-a a
lunei lui Octomvrie ale acestui an ne
face a crede, că cursul acelei foi n'a
fost curmat pentru totdeauna, ci nu-
mai intrerupt. Avem deja la mână două
făsciore de pe lunile Octomvrie și No-
emvrie a. c. ale „Școlei române” în
formatul ei cel nou. Judecând după
cuprinsul cel interesant, precum și
după esteriorul cel frumos și cu gust
întocmit al acestor broșuri, putem să
gratulăm redactorului, dlui Petri, pen-
tru ideea norocoasă de a continua „Școla
română.”

În făscióra I-ia aflăm tractate ur-
mătoare materii: Ioan Amos Came-
nius; bñncile de școlă (ambe materii
se continuă și în făscióra a II-a). Im-
portanța și utilitatea studiului limbei
române, discurs rostit de dl Andrei
Vizanti cu ocasiunea solemnității dis-
tribuțiunii premiilor la elevii „lice-
ului nou” din Iași pe a. scol, 1877/8,
27 Iunie. Geometria în școlă popo-
rală. Din computul cu frângeri vul-
gare (se continuă în făscióra II). Pen-
tru primul învățământ din istorie
(continuare și în făscióra II). Câte va
observațiuni la ôrele de lectură în
școlă populară. Regulă de toate zilele
pentru învățătorii incipienti. Orto-
grafia cu semne pentru „școlă română”.
Varietăți. Bibliografie.

Făscióra II cuprinde afară de
continuarea temelor atinse în făscióra
I încă: Referințele între școlă și fa-
milie; Tractarea practică a unor bucăți
de lectură: Sôrele și vîntul. Programa
studiilor în școlile primare rurale din
România. „Școlele române din Brașov.
Necrolog: Teodor Petrișor. Varietăți
Bibliografia.

Ne iertând spațiul a vorbi mai
pe larg despre fie-care materie în de-
osebi, se vor atinge pe scurt numai
unele momente.

În tratatul despre Ioan Amos Co-
menius ni se dă pe scurt cele mai în-
semnate momente din viața acestui
mare pedagog al secolului al 17-lea,
precum și unele din preceptele lui
pedagogice. De și scrierile padago-
gice ale lui Comenius precum a tuturor
pedagogilor secolului al 17 și al 18-lea
nu se rașimă pe un sistem în înțele-
sul de astăzi al științei pedagogice,
totuș în scrierile lui Comenius aflăm
atinse și desvoltate mai toate resulta-
tele științei pedagogice de astăzi.
Scopul educațiunii este transcendentul,
adecă religiozitatea și fericirea eternă.
În privința acăsta mult au de a în-
veța dela Comenius acei pedagogi
„moderni” de astăzi, cari elimină de

tot séu nu pun nici un preț pe stu-
diul religiunii în școlă. De interes
și mai mare este a cunósce pe acest
pedagog pentru preceptele lui di-
dactice.

Dăm cu socotéla și ar fi de dorit,
că dl Petri va continua cu atari ma-
terii introducând pre învățătorii în
cunóscrea celor mai însemnați peda-
gogi și în istoria pedagogiei.

Nu mai puțin interesant este tra-
tatul despre „bñncile de școlă,” la
care se adagă și ilustrațiuni. În ace-
sta se arată nu numai cum au să fie
întocmite bñnciile de școlă, dară și ra-
țiunile igienice.

Tractatul întitulat „geometria în
școlă populară” este scurt, dar bine
cugetat, cuprindend îndreptări folosi-
tore din sfera pedagogiei generale.
Desvoltarea folosului formal al geo-
metriei, sub care înțelege autorul în-
fluința învățământului geometriei în
educațiunea proprie, ar fi putut fi ce-va
și mai pre larg.

De mare însemnătate ținem și
modelurile de lecțiuni practice, precum
se face în ambe făsciorele din comput
istoria, lectura; acest fel de tractate
fac după părerea nôstră, partea cea
mai esențială a unei foi pedagogice
pentru școlile elementare. O mică ob-
servare, ce avem în privința acăsta
este, ca să se ia în privire nu numai
anumite manuale, ci toate și mai ales,
dacă e să vorbim de școlile gr-orien-
tale din archidieceasă, acele manuale
cari sînt introduse în școlile prin or-
ganele superioare de școlă.

Nu putem trece cu vederea micul
dar interesantul tractat din făscióra I
despre ortografia cu semne. Ací se
arată prea invederat rațiunile peda-
gogice, pentru cari ortografia cu semne
este de preferit, și noi credem dlui
Vasilie Petri, ca unui vechiu și practic
pedagog, că nu neînsemnate motive
l'a îndemnat a și publica opurile sale
mai nôue, precum și însași acăsta fôie
pedagogică cu ortografia cu semne.
Așa dară nu este nimerui permis a
afla în ortografia cu semne confesio-
nalism, precum unii aderenți infocați
ai ortografiei cu semne — în lipsa al-
tor argumente plausible — au aflat.

„Școla română” se distinge și
prin o limbă corectă și stil ușor. Fo-
losirea ici coala a câte unui cuvânt
românesce reu format, precum, in-
cipient în loc de începător, nu ne
împedcă a afirma acăsta.

Salutăm deci cu bucurie nouă
aparițiunea a „Școlei române”, care se
ține la înalțimea misiunii ei și o re-
comendăm călduros învățătorilor nostrii
ca pe o fôie, ce mult folos le pôte
aduce. D. P.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 1 Ianuarie n. Cu
ocasiunea obicinuiei feliicitări de anul
nou din partea partidei liberale, Tisza
a dis despre anul trecut, că a fost
un an de împlinirea datorințelor pa-
triotice cu resignațiune, speréză
însă că anul acesta va fi bogat în
succesele pentru bunăstarea generală
și deslegarea grelelor cestiuni pen-
dente spre binele patriei.

Berlin, 1 Ian. n. Eri a avut aici
loc schimbarea documentelor de rati-
ficațiunea tratatului comercial
între Germania și Austria, subscris în
16 Decemvre.

Bursa de Viena

din 30 Decembre n. 1878.	
Împrumutul de stat din 1860	113 80
Acțiuni de bancă	781 —
Acțiuni de credit	221 10
London	117 05
Argint	400 05
Galbin	5 59
Napoleon d'aur (poli)	9 36
Valuta nouă imperială germană	57 80

Economic.

Sibiu, 31 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu
d. 5.20—6; Grâu săcăreș, d. 4.80—4.90; Să-

cară fl. 3.20—3.60; Orz fl. 4.—; Ovăs fl. 1.70—2.10. Cucuruz fl. 2.80—3.20; Mălai fl. 4.50—5; Cartofi fl. 1.50—2; Sămânță de cânepă fl. —; Mazere fl. 5—5.50; Linte fl. 8.—8.50; Fasole fl. 5—5.50; pro 50 chilo; Făină de pâine fl. 4.50; Slănină fl. 30—34; Unsore de porc fl. 31.50—32; Său brut pro 50 chilo; Său de Luminări fl. 24—25; Săpun fl. 21; Fân pro 50 chilo fl. 0.90—1.0; Căneapă pro 50 chilo fl. 29—31; Lemne virtuose de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirt pro grad 50—55 cr.; pro chilo: carne de vită 32—44 cr.; Carne de vițel 32—44 cr.; carne de porc 35—40 cr.; carne de berbec 24—26 cr.; oue 10 de 25 cr.

Budapesta, 28 Decembrie n. (Raport săptămânal). Pe aici am avut iernă în toată puterea cuvântului. Pe la sfârșitul săptămânii trecute temperatura a scăzut la 8° pe la amădi. Acum a început timpul a se urca din nou, ajungând la 0° R. Și totuși neua este destul de grosă și acopere sămânăturile ca cu un vestmânt călduros. Rîurile și în deosebi Tisa și Crișul au părăsit, în urma ploilor și ape scurse din neua albia lor, cășunând câmpurile și holdelor învecinate pagube considerabile. De va rămâne iarna așa ca acum, atunci ne putem lega în speranța unei recolte mănose.

Grăul a inundat piața, puținii cumpărători fiind cam rezervați din cauza sărbătorilor; pe la sfârșitul săptămânii prețul a scăzut cu câte 5—6 cr. pro maja met. Circulația totală 40,000—50,000 m. m.

Săcară s'a vândut foarte puțină cu prețul de fl. 5.60—5.90 pro m. m.

Orzul încă n'a avut căutare; orzul de nutreț fl. 5.25—5.60, de bererie fl. 7.25 pro maja met.

Ovăs, calitatea mijlocie fl. 5.30—5.50. Cucuruz. marfă nouă, fl. 4.50—4.60 marfă veche fl. 5.90.

Păstăioșele, în comparare cu anii trecuți, au avut săptămâna această puțină trecere. Notăm: Fasole fl. 8.40—8.50, linte ung. fl. 8—12, mazăre fl. 12. m. hor fl. 6—6.50, mazărice fl. 5.50—6, sămânță de cânepă fl. 8—8.75.

Porcii se caută bine. Acesta se poate dice mai ales despre porcii grași, cari s'au vândut cu 31—32 pro chilo greutate neto. Cei de România 39—43 cr., sârbesci 39½—40 cr. S'au adus din Ungaria de sud 4900 din Ardel 360, din Serbia 3170, din România 1700, de aiurea 470, laolaltă 10.620 porci.

Unsore fl. 51.50—53 cu vas, pro Ianuarie fl. 49.50—50 fără vas. Său bun fl. 45.75—46.50.

Estras din foia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 13 Ian. și 13 Febr. 1879 imobil. lui Toma Manasie în Mănăreu; în 13 Ian. și 13 Febr. 1879 imobil. lui Petru Orădian în Deva; în 13 Ian. și 13 Febr. 1879 imobil. lui Ioan Budai

în Pestiș; în 16 Ian. și 17 Febr. imobil. lui George Popescu în Ocolișul Mare (trib. Deva); în 11 Ian. și 12 Febr. 1879 imobil. lui Iacob Popa în Ohaba (jud. cerc. Făgăraș); în 3 Ian. 1879 imob. dnei Stefan Kelemen în Cluj; în 28 Febr. și 28 Martie 1879 imobil. contelui Neculae Toroczky sen. și soției sale în Cluj (trib.); în 17 Ian. și 17 Febr. 1879 imob. rămasului după Ioan Farkas în Baia de sus; în 8 Ian. și 8 Febr. imob. lui Samuil Miskolci în Baia de sus (jud. cerc. Baia mare); în 27 Ian. și 26 Febr. imobil. rămasului după Gavril Ajtai în Tetiu (jud. cerc. Gherla); în 14 Ian. și 15 Febr. 1879 imob. și realitățile lui Teodor Zere în Tebe (jud. cerc. Baia de Criș); în 3 Febr. și 17 Martie 1879 imobil. dnei Ludovic Szarvadi în Murăș Oșorheiu (tribunal).

Nr. 462.

3—3

EDICT.

Nicolae Vasile Cristolovean din Brașov a părăsit cu necredință aproape de 12 ani de zile pre legiuita lui soție Stanca Nicolae Ciobotariu tot din Brașov și pribegese în lume fără de a să sci locul unde să află, și de mai trăiesce este prin acesta citat, ca în termin de șase luni să se prezenteze înaintea subscrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra.

Brașov, 15 Noembrie 1878.

Forul matrimonial greco-oriental al tractului protopresbiter al Brașovului I.

Iosif Barac m. p.,
protopresbiter.

EDICT.

Subscrisul magistrat opidan ca sedrie orfanală face prin acesta cunoscut, cuncă în 4 Februarie 1879 la 9 ore ante amădi se va vinde totă marfa de modă și specerie aflătoare în neșuțătoria curandului Nicolae Petroviciu din Hațeg prin licitațiune publică, asemenea se vor vinde eventual în zilele următoare și celelalte obiecte mișcătoare, precum mobile de casă etc. aflătoare în proprietatea menționatului. —

Doritorii de a cumpăra marfa în mare vor avea a se prezenta în ziua menționată și depunând un vadiu de 10% de la suma eschieră la mâna comisariului esmis vor putea licita. — Condițiunile de licitațiune le pot vedea

ori și când în timpul orelor oficiose în cancelaria magistratului opidan ca sedrie orfanală. —

Din ședința magistratului ca sedrie orf. Hațeg în 24 Decembrie 1878.

Vots m. p.
prim.

2—3

Anunciu.

Cancelaria mea advocațională este în Brașov piața mare Nr. 27 lângă casa d-lui Stefanovicu.

Dr. Nic. Bran de Lemeni.

[26] 1—3

advocat.

Anunciu.

Firma „Michael Manchen“ din Sighișoara (Schässburg-Segesvár), carea există de 56 ani și să bucură de un renume bun în totă țara noastră, se recomandă prin acesta a primii dela toate comunele bisericesci

clopote,

de totă mărirea și mai departe, cu prețurile cele mai convenibile și să lăgă, a și lifera clopote nouă rell și prompt. — [25] 1—3

Unificarea limbei, și răspândirea literaturii și gustului de artă între poporul Român.

Librăria Română Ioan Corneliu Tacit în Brașov.

I. **Tablou comemorativ**, reprezentând toate faptele de vitejie ale Românilor în campania din Bulgaria apărut foarte favorabil de jurnalul „Illustrirte Zeitung“ descris în „Telegraful Român“ din Sibiu și „Gazeta Transilvaniei“, executat de renumitul artist Schönberg profesor de belle arte în Viena, litografat sub îngrijirea dlui F. Lachman corespondent militar pe lângă cuartirul general român, copie după originalul Domnitorului, și comandate cu ordin special de ministerul de resbel și de interne din România. — **Tablou unic**, ce imităză tabloul comemorativ, al lui Napoleon I, toate persoanele sunt fotografate, și ca să le putem cunoșce am dispus prin dl Lachman să se execute și un registru, de numele tuturor persoanelor principale, acesta se va espedia mai târziu, prețul unui tablou 2 fl.

II. **Întrarea triumfală a armatei în București**, tablou foto-șincografat lucru de artă 1 fl.

Preste curând, și adecă dela Ianuarie înainte vor apărea toate scenele din gloriosul resbel românesc în oleografie. Ca să se potă răspândi între toți Românii, am luat dispozițiuni, ca pentru Transilvania și Ungaria, să fie cu prețuri scăzute. Acestea se vor anunța la timp, și la cerere vom trimite și esemplare de probă la diferite librării, însă în compt. Pentru toate aceste tablouri am esoperat depositul general, și unic pentru Transilvania și Ungaria numai la librăria noastră în Brașov.

În urma legăturilor încheiate cu librării din România, putem procura toate operele de literatura română și de musică apărute acolo, atragem însă atențiunea publicului asupra depositului ce avem deja:

Autorii Români , în 11 volume legătură de lues	fl.	32.50
nelegată	”	25.—
În parte:		
<i>Alecsandri</i> , toate 4 volume	”	10.—
legate în 3 volume	”	12.50
— <i>Poesii</i> , 2 volume	”	5.—
legate	”	7.50
— <i>Prosa</i>	”	4.—
legate	”	5.—
<i>Bolintinean</i> , <i>Poesii</i>	”	6.—
legate	”	7.50
<i>Negruzzi</i> , <i>opere complete</i>	”	7.50
legate	”	10.—
<i>Bălcescu</i> , <i>Mihail Vitezul</i>	”	2.—
<i>Ostașii Români</i>	”	—22
<i>Moșii și Curcanii</i>	”	1.—

Mica bibliotecă pentru copii ilustrată și cu text românesc esondată și adausă seria de 4 fascicule legate într'un tom 3 fl. — prima încercare reușită în limba română premiu pentru copii ce știu ceti.

Operele Societății academice le-am esoperat cu prețuri reduse.

Toate cărțile apărute în Brașov, între care trag atențiunea asupra *manualului de procedură în cauzele mărunte în procesele civili*, a dlui I. Pop, sub jude cercual reg. în Brașov; *Cânturi de Stea*, de G. Ucenescu, protopsaltul bisericeii sf. Nicolae; *Geografia și Istoria Ungariei*, de Dr. N. Pop; *Religia creștină*, de dl I. Popea, profesor.

<i>Calendarul Holemolei</i> din România, prețul	fl.	1.06
” <i>Amusant</i>	”	1.56
”	”	—75
” pentru toți cu tablou România liberă	”	1.06
” cu tabloul lupta de la Rahova	”	1.35
” <i>Amicul Poporului</i>	”	—50
” <i>Bunului econom</i>	”	—45
” cu adresele din Brașov	”	1.20

Prenumeratiune la tot felul de jurnale politice, ilustrate și de modă, cu deosebire atragem atențiunea asupra bibliotecii poporului Român, ce apare în broșuri cu prețurile cele mai bagatele. Colecțiune din *Autorii Români*, începând de la Văcărescu broșura dintăiu apărută 30 cr. — Toate piesele musicale naționale apărute după resbel cu prețuri cât se potă de eftine. Ori și ce comande din afară le efectuim la moment cu rambursă (Nachnahme).

I. C. Tacit,
Librăria Română.

[24] 2—3

[27] 1—3

ABONAMENT

la

„Albina Carpaților“

foia beletristică, științifică și literară cu ilustrațiuni.

Anul III. 1879.

Redactor:

Iosif Popescu.

Editor:

Visarion Roman.

Apare în Sibiu la 15 și ultima fie-cărei luni, în fascicule de câte 2 côle.

Prețul abonamentului 1 an 6 fl., 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50 cr. — Pentru România 1 an 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Prețul abonamentului se potă trimite din România în bilete hipotecari și în marce postali.

Abonamentele se fac la editorul V. Roman în Sibiu, la birourile postale și prin toate librăriile.

Noilor abonați li se vor trimite numerii apăruiți dela începutul anului III, luna Octomvre a. c.

Foia va aduce în colônele sale articuli de sciință cu scop de a instrui pe cetitori în toate direcțiunile cugetărei omenesci, se va silii a răspândi în public acele cunoșcințe, care sânt nedispensabili atât pentru indiviți, cât și pentru națiuni întregi, de câte ori e vorba de un adevărat progres în civilizațiune. În partea beletristică se va oferii publicului, mai cu samă secului frumos, o lectură nu numai distrăgătoare, ci și utilă, căreia să nu'i fie străine nici principiile estetice, nici regulile bunului gust. Foia va trata materii literare din cele mai interesante având pururea în vedere originalitatea obiectelor și a cugetărei, puritatea limbei și chiaritatea modului, de a scrie. Ilustrațiunile vor corespunde asemenea așteptării onor. public.

Din anul I și II mai sânt încă esemplare cu prețul scăzut de 3 fl. sau 7 lei 50 bani anul 1877 și de 2 fl. sau 5 lei anul 1878.